

การศึกษาความพึงพอใจของครูต่อกระบวนการนิเทศภายใน
โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ
A Study of Teachers' Satisfaction to the School Internal
Supervision Process under Chaiyaphum Provincial
Administration Organization

ทัศนีย์ ฉัตรวชิระพงษ์* สงวนพงศ์ ขวนชม** และ สมบูรณ์ ดันยะ***

นักศึกษาลัทธิศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล*

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล****

Tassanee Chatwachirapruk* Sanguanpong Chuanchom** and Somboon Tanya***

Graduate Student of Master Degree Program in Educational Administration, Vongchavalitkul University*

Assistant Professor, Faculty of Education, Vongchavalitkul University****

Corresponding author E-mail: wachiratee@hotmail.com

(Received: July 1, 2019; Revised: August 24, 2019; Accepted October 1, 2019)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความพึงพอใจของครูต่อกระบวนการนิเทศภายใน โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ และ 2) เปรียบเทียบความพึงพอใจของครูต่อกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ ในปีการศึกษา 2561 จำนวน 257 คนได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าตรวจสอบความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ (IOC) อยู่ระหว่าง .60-1.00 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับอยู่ที่ .99 ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป วิเคราะห์ระดับความพึงพอใจของครูต่อกระบวนการนิเทศภายในโดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) วิเคราะห์เปรียบเทียบความพึงพอใจของครูผู้สอนที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันต่อกระบวนการนิเทศภายในโดยใช้ค่าที (t-test) วิเคราะห์เปรียบเทียบความพึงพอใจของครูผู้สอนที่มีประสบการณ์และขนาดโรงเรียนที่ปฏิบัติงานที่แตกต่างกันต่อกระบวนการนิเทศภายใน ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (F-test; One-way ANOVA)

ผลการวิจัยพบว่า 1) ความพึงพอใจของครูต่อกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีต่อกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิพบว่า ครูที่มีวุฒิการศึกษา และขนาดของโรงเรียนที่ปฏิบัติงานนั้นแตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนไม่แตกต่างกัน ยกเว้นครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน จะมีความพึงพอใจต่อกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ความพึงพอใจ, กระบวนการนิเทศภายใน, สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the teachers' satisfaction level to the school internal supervision process under Chaiyaphum provincial administration organization and 2) to compare the teachers' satisfaction with the school internal supervision organization under Chaiyaphum provincial administration according to teachers with different classification.

The samples were 257 teachers gathered from Stratified sampling by a 5- point rating scale questionnaire. The Index of Item-Objective Congruence (IOC) was between .60-1.00; while the whole questionnaire reliability was at .99. Teacher's satisfaction to the school internal supervision was analyzed by using mean ($\bar{X}$) and standard deviation (S.D.) via statistical program. Teacher's satisfaction to other teachers who were in charge of internal supervision that had different educational background was analyzed by using t-test. Comparison of teacher's satisfaction between other experienced teachers and different school sizes towards the school internal supervision was employed by using the One-way ANOVA.

The results of this research revealed that:

1) The overall teachers' satisfaction to the school supervision process under Chaiyaphum provincial administration organization was at a high level, 2) In comparison, the teachers' satisfaction to the school internal supervision process under Chaiyaphum provincial administration organization showed that the teachers with different education levels and school sizes caused different result from the teacher's satisfaction. The process of internal supervision gained indifferent teacher's satisfaction. On the other hand, the experienced teachers showed satisfaction to the internal supervision at statistically significant difference of 0.5 level.

Keywords: Satisfaction, Internal supervision process, Chaiyaphum Provincial Administration Organization

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553 หมวด 1 ได้บัญญัติไว้ใน มาตรา 6 บัญญัติไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลัก ผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพและในมาตราที่ 24 ยังได้กำหนดรูปแบบการจัดการจัดการกระบวนการเรียนรู้ไว้ว่า สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาจะต้องจัดเนื้อหาสาระ และกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ฝึกทักษะกระบวนการคิด การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้ในการแก้ไขปัญหา จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนเรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกปฏิบัติให้คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม ค่านิยมที่พึงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตลอดจนส่งเสริมให้จัดการเรียนรู้ได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ มีการประสานร่วมมือกันระหว่างผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง และชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาศักยภาพ

ของตัวผู้เรียนให้เป็นบุคคลที่มีความสมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ และสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2550ก.)

หัวใจของการปฏิรูปการศึกษาตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตราที่ 75 คือ ครู เพราะการปฏิรูปการศึกษา คือ การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ซึ่งครูทุกคนต้องปรับเปลี่ยนกระบวนการเรียนการสอนจากระบบเก่าที่ยึดตัวครูเป็นหลัก คือ ครูมีบทบาทให้ความรู้แก่ศิษย์มาเป็นการเรียนการสอนที่ยึดตัวผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูจะทำหน้าที่ในการเตรียมการ แนะนำให้คำปรึกษา และสนับสนุนให้นักเรียนได้เรียนรู้ ได้ปฏิบัติจริงด้วยตนเองให้โอกาสผู้เรียนเรียนรู้อย่างอิสระและเต็มศักยภาพซึ่งเป็นที่น่าเชื่อมั่นว่าหากจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างมีประสิทธิภาพดังกล่าวย่อมส่งผลต่อคุณภาพและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนให้ดีขึ้นได้ จากความสำคัญของครูต่อการปฏิรูปการศึกษาดังกล่าวครูจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาให้มีความรู้ ความสามารถ ทักษะและประสบการณ์ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ เพื่อปรับบทบาทตนเองให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน ซึ่งการนิเทศภายในถือว่าเป็นกระบวนการหนึ่งที่จะช่วยปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของครูในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ดีขึ้นได้

การนิเทศการศึกษา มีความสำคัญเพราะเป็นแนวทางในการเร่งรัดปรับปรุงคุณภาพการศึกษา ระบบนิเทศการศึกษาเรียกว่า “การนิเทศภายในโรงเรียน” การนิเทศภายในโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพนั้นเป็นการนิเทศที่เกิดจากการมีส่วนร่วมของบุคลากรในโรงเรียน เพราะคนที่อยู่ในโรงเรียนย่อมจะทราบปัญหาความต้องการในการรับการนิเทศของบุคลากรในโรงเรียนเดียวกันได้ดีกว่า และมีแนวทางการนิเทศที่จะช่วยให้เกิดประสิทธิผลได้มากกว่า การนิเทศที่เกิดจากบุคคลภายนอกโรงเรียนการนิเทศเป็นการช่วยเหลือ อำนวยความสะดวก แนะนำ ชี้แจงบริการ ร่วมมือ ปรับปรุง พัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้ครูปรับปรุง เปลี่ยนแปลง และพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงขึ้น ซึ่งต้องอาศัยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการร่วมมือกันอย่างจริงจัง ผู้บริหารและครูต้องทราบถึงภารกิจหลักและต้องตระหนักถึงปัญหาที่กำลังเผชิญอยู่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งบริหารต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการกระบวนการ เทคนิคและกิจกรรมการนิเทศ รวมทั้งผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศภายใน เพื่อจะได้นำผลการวิจัยนั้นมาประยุกต์ใช้กับโรงเรียนของตน และเพื่อเสริมสร้างขวัญกำลังใจให้ครูสามารถปรับปรุงกิจกรรมการเรียนการสอนให้ดีขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2550ข.) หัวใจสำคัญของการนิเทศ คือ การให้ข้อเสนอแนะ ซึ่งเป็นผลสะท้อนของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้ครูผู้สอนสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยผู้บริหารและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องให้การสนับสนุนข้อมูลและทรัพยากรต่างๆ ในการพัฒนาการเรียนการสอนตลอดจนการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียนมากที่สุด (นิศาชล วุฒิสาร, 2556)

สภาพปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ปัญหาหลายประการที่ทำให้การนิเทศภายในโรงเรียนไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร เนื่องจากผู้บริหารและบุคลากรในโรงเรียนส่วนใหญ่ไม่ตระหนักว่าตนมีส่วนสำคัญที่จะผลักดันให้เกิดการพัฒนา ผู้บริหารโรงเรียนมีความรู้สึว่าการนิเทศภายในโรงเรียนเป็นงานประจำจึงมอบให้เป็นงานของผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ ครูวิชาการ หรือคณะกรรมการการนิเทศภายในโรงเรียนรับผิดชอบดำเนินการแทนโดยไม่ได้ใช้ศักยภาพอย่างเต็มที่ บุคลากรส่วนใหญ่ไม่เห็นความสำคัญและประโยชน์ของการนิเทศภายในโรงเรียน คิดว่าการไปสังเกตการณ์สอนสอนของครูในชั้นเรียนและไม่รู้จุดมุ่งหมายที่แท้จริงของการนิเทศภายในโรงเรียนว่าเป็นไปเพื่อความร่วมมือร่วมใจกันพัฒนาบุคลากรทุกคนเนื่องจากเข้าใจว่าการนิเทศเป็นการไปตรวจสอบ จับผิด ประเมิน วิพากษ์วิจารณ์ จึงไม่ให้ความร่วมมือร่วมคิดร่วมทำนอกจากนี้ผู้บริหารขาดความมั่นใจในการนิเทศภายในโรงเรียน สื่อเครื่องมือ นวัตกรรมใหม่ๆ ทางการนิเทศไม่ได้นำมาใช้เพื่อสนับสนุนให้เกิดการนิเทศภายในโรงเรียนอย่างแท้จริง การนิเทศการจัดการเรียนรู้มีปัญหา คือ ขาดความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรผู้บริหารขาดการติดตามผลการใช้และบำรุงรักษาสิ่งอำนวยความสะดวกอย่างสม่ำเสมอ และบุคลากรมีไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน และความต้องการของโรงเรียน

โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ เป็นหน่วยงานทางการศึกษาที่อยู่ในความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ ซึ่งได้กำหนดคุณภาพมาตรฐานโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดให้ได้รับการตรวจสอบ ทบทวน สนับสนุน และปรับปรุงคุณภาพภายใน เพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาให้เกิดการสร้างนิสัยในการคิด คิดหลายลักษณะและหลายมิติ ได้ทำกิจกรรมตามความคิด ก่อให้เกิดความพร้อมในการที่จะเรียนต่อไป ครูจะต้องเป็นผู้ได้รับการพัฒนาอยู่เสมอไม่ว่าจะเป็นการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมโดยตรง การสัมมนา หรือการฝึกอบรมทักษะทางด้านต่าง ๆ วิธีการที่สามารถช่วยให้ครูเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นวิธีหนึ่ง ก็คือ การนิเทศการศึกษา ดังที่ Good (1969) กล่าวว่า การนิเทศการศึกษาเป็นความพยายามของผู้ที่ทำหน้าที่นิเทศช่วยให้คำแนะนำแก่ครูหรือผู้อื่นที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาให้สามารถปรับปรุงการสอนของตนให้ดีขึ้น

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของครูต่อกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ เพื่อนำผลการวิจัยครั้งนี้ไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนา กระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน ให้มีประสิทธิภาพ และครูได้รับความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิอย่างแท้จริง อันจะส่งผลดีต่อคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครู และคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนให้ได้ตามมาตรฐานการศึกษาชาติต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของครูต่อกระบวนการนิเทศภายใน โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ

2.2 เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูต่อกระบวนการนิเทศภายใน โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน

3. วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ จำนวน 26 โรงเรียน ซึ่งมีครูผู้สอน จำนวน 712 คน ในปีการศึกษา 2561

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (ไพศาล หวังพานิช, 2556) ดังนี้

ชั้นที่ 1 กำหนดลักษณะชั้นตามขนาดโรงเรียนที่ปฏิบัติงานตามเกณฑ์ของกระทรวงศึกษาธิการ เป็น 3 ขนาด คือ ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่

ชั้นที่ 2 การสุ่มอย่างง่ายโดยพิจารณาตามสัดส่วนของครูแต่ละโรงเรียน โดยใช้ตารางของทาโรยามาเน (Taro Yamane, 1973 อ้างถึงใน ไพศาล หวังพานิช, 2556) ที่ระดับค่าความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 257 คน

3.2 ประเภทและลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งผู้ศึกษาวิจัยจัดสร้างขึ้น เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจของครูต่อกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ ลักษณะของแบบสอบถามที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ แบ่งเป็น 2 ตอนคือ

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบสำรวจรายการเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน

ตอนที่ 2 เกี่ยวกับความพึงพอใจของครูต่อกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ 5 ด้าน คือ 1) การวางแผนนิเทศ 2) การให้ความรู้ในสิ่งที่ต้องนิเทศ 3) การปฏิบัติการณ์นิเทศ 4) การสร้างขวัญกำลังใจ และ 5) การประเมินผลการนิเทศ ซึ่งข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) มี 5 ระดับ โดยมีคำตอบให้เลือก 5 ระดับ ซึ่งมีค่า IOC อยู่ระหว่าง .60–1.00 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .99

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.3.1 ผู้วิจัยขอหนังสือจากมหาวิทยาลัย นำหนังสือยื่นต่อนายกององค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูล

3.3.2 ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามจำนวน 257 ฉบับ พร้อมหนังสือความร่วมมือตอบแบบสอบถามไปยังโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ ทางไปรษณีย์และมีกำหนดส่งภายใน 1-2 สัปดาห์ บางส่วนได้ประสานงานเก็บแบบสอบถามกับคณะครูกลุ่มเครือข่ายครูศิลปะโรงเรียนทางโทรศัพท์และทางไลน์ ได้รับคืนเป็นฉบับสมบูรณ์จำนวน 257 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.4.1 วิเคราะห์สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ

3.4.2 วิเคราะห์ความพึงพอใจของครูต่อกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ ทั้งโดยภาพรวม รายด้านและรายข้อ โดยหาค่าของคะแนนเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3.4.3 วิเคราะห์เปรียบเทียบความพึงพอใจของครูผู้สอนที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันที่มีต่อกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิโดยใช้ค่าที (t-test แบบ Independent sample)

3.4.4 วิเคราะห์เปรียบเทียบความพึงพอใจของครูผู้สอนที่มี ประสบการณ์ และขนาดของโรงเรียนที่ปฏิบัติงานที่แตกต่างกันที่มีต่อกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิโดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (F-test แบบ One-way ANOVA) และเมื่อพบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe's method)

4. ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเรื่อง การศึกษาความพึงพอใจของครูต่อกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยดังนี้

4.1 ความพึงพอใจของครูต่อกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ โดยภาพรวม และรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน

4.2 ครูที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีกับสูงกว่าปริญญาตรี มีความพึงพอใจต่อกระบวนการนิเทศภายใน โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน โดยครูที่มีวุฒิปริญญาตรีมีความพึงพอใจต่อกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนมากกว่าครูที่มีวุฒิปริญญาสูงกว่าปริญญาตรี

4.3 ครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันมีความพึงพอใจของครูที่มีต่อกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการวางแผนนิเทศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 5 ปี และครูที่มีประสบการณ์การทำงาน 5–10 ปี มีความพึงพอใจต่อกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ สูงกว่าครูที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 10 ปี

4.4 ครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดต่างกันมีความพึงพอใจต่อกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

5. สรุปและอภิปรายผล

ในการวิจัยเรื่อง การศึกษาความพึงพอใจของครูต่อกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ ผู้วิจัยได้อภิปรายผลตามวัตถุประสงค์และสมมุติฐานของการวิจัยมีประเด็นที่น่าสนใจ ดังนี้

5.1 ความพึงพอใจของครูต่อกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะความรู้สึกหรือทัศนคติที่มีต่อการทำงานในทางบวก เป็นความสุขของบุคคลที่เกิดจากการปฏิบัติงานและได้รับผลตอบแทนที่ได้รับการตอบสนองตามองค์ประกอบที่คาดหวังไว้ ซึ่งอาจแตกต่างกันไปตามค่านิยม ประสบการณ์และอาจเปลี่ยนแปลงได้ตามระยะเวลาหรือสภาพแวดล้อม ผลจากความพึงพอใจทำให้บุคคลเกิดความรู้สึกกระตือรือร้น มีความมุ่งมั่นที่จะทำงาน มีขวัญกำลังใจ และมีความสำคัญในการทำให้บุคคลมีพฤติกรรมในการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล รวมทั้งส่งผลต่อความสำเร็จและเป็นไปตามเป้าหมายขององค์กร (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2550) ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของประทุม เนตรสุขแสง (2551) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของครูที่มีต่อกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน ของโรงเรียนสันต์เสริมวิทย์ จังหวัดสมุทรปราการ และกล้า เวียงนนท์ (2556) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของครูผู้สอนต่อการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 และปริศนา หงส์ทอง (2557) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของบุคลากรทางการศึกษาต่อการนิเทศภายในโรงเรียนท่าวังผาพิทยาคม อำเภอท่าวังผา จังหวัดน่าน ปีการศึกษา 2557 และสอดคล้องกับงานวิจัยของสุธารัตน์ พลอาจ (2560) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ศึกษาและเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูต่อการนิเทศภายในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนที่ 32 สำนักงานเขตประเวศกรุงเทพมหานคร ที่พบว่าอยู่ในระดับมากเช่นกัน

5.2 ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีต่อกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ สรุปได้ดังนี้

5.2.1 ครูที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีกับสูงกว่าปริญญาตรี มีความพึงพอใจต่อกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน โดยครูที่มีวุฒิปริญญาตรีมีความพึงพอใจต่อกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนมากกว่าครูที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ความรู้สึกหรือทัศนคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง อันเกิดจากพื้นฐานบนการรับรู้ ค่านิยม และประสบการณ์ที่แต่ละบุคคลได้รับและจะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อสิ่งนั้นสามารถตอบสนองความต้องการแก่บุคคลนั้นได้ ซึ่งระดับความพึงพอใจของแต่ละบุคคลย่อมมีความแตกต่างกันไป ซึ่งสอดคล้องกับกล้า เวียงนนท์ (2556) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของครูผู้สอนต่อการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 พบว่า ครูผู้สอนที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีมีระดับความพึงพอใจต่อการนิเทศภายในมากกว่าครูผู้สอนที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี

5.2.2 ครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันมีความพึงพอใจของครูที่มีต่อกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการวางแผนนิเทศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยครูที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 5 ปี และครูที่มีประสบการณ์การทำงาน 5-10 ปี มีความพึงพอใจต่อกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนสูงกว่าครูที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 10 ปี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะความรู้สึกหรือเจตคติที่ดีของบุคคลที่มีต่องานที่กำลังปฏิบัติอันเนื่องมาจากปัจจัยหรือองค์ประกอบต่างๆ ในการทำงาน เช่น ลักษณะงาน สภาพแวดล้อมการทำงาน และผลประโยชน์ตอบแทนอื่นๆ ถ้าองค์ประกอบ เหล่านี้สามารถตอบสนองความต้องการของแต่ละบุคคลได้อย่างเหมาะสม ก็จะมีผลทำให้เกิดความพึงพอใจในการทำงาน ครูที่มีประสบการณ์ทำงานสูงมีความเชื่อว่าได้รับการฝึกฝนมาอย่างดีแล้วจึงไม่ชอบที่จะให้มีคนมาคอยบอกหรือสอน ควรมีการ

ประชุมพบทวนการปฏิบัติงานเพื่อแก้ไขปัญหาหรือปรับปรุงวิธีการเพื่อปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยความร่วมมือระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ ตามแนวทางของวิชาชีพโดยที่เน้นการให้ความช่วยเหลือ แนะนำ และผู้รับการนิเทศยอมรับเพื่อประสิทธิภาพของการจัดการศึกษา และมีการสร้างขวัญกำลังใจ เพื่อสร้างความรู้สึกรักของบุคคลที่มีต่อการทำงาน ในทางบวก เป็นความสุขของบุคคลที่เกิดจากการปฏิบัติงานและได้รับผลตอบแทนคือ ผลที่เป็นความพึงพอใจให้บุคคลเกิดความรู้สึกรักหรือรัก มี ความมุ่งมั่นที่จะทำงาน มีขวัญกำลังใจ และสิ่งเหล่านี้จะมีผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการทำงาน รวมทั้งส่งผลต่อความสำเร็จและเป็นไปตามเป้าหมายขององค์กรความรู้สึกรักที่ชอบหรือพอใจต่อสิ่งต่าง ๆ ซึ่งความพอใจดังกล่าวมีทั้งในทิศทางบวกและทางลบต่อสถานการณ์ในการทำงาน (พนิดา แสนสำโรง, 2557) ซึ่งสอดคล้องกับชนาภัทร กลองจันทร์ (2556) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของครูผู้สอนต่อการนิเทศภายในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 พบว่าครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานน้อยมีความพึงพอใจต่อการนิเทศภายในมากกว่า ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานมาก

5.2.3 ครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดต่างกันมีความพึงพอใจของครูที่มีต่อกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะขนาดของโรงเรียนที่ปฏิบัติงานไม่มีผลต่อกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ (อัลลิส ธรรมวิธิกุล, 2562) ซึ่งสุณิยรัตน์ วีระสุนทร (2553) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพการนิเทศภายในตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรีพบว่า สถานศึกษาขนาดเล็กกับสถานศึกษาขนาดใหญ่และสถานศึกษาขนาดกลางกับสถานศึกษาขนาดใหญ่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนสถานศึกษาขนาดเล็กกับสถานศึกษาขนาดกลางแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติซึ่งถือว่าไม่แตกต่างกัน (ไพศาล หวังพานิช, 2556)

6. ข้อเสนอแนะ

6.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

6.1.1 จากผลการวิจัยเรื่อง การศึกษาความพึงพอใจของครูต่อกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ พบว่า ครูที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 10 ปี มีความพึงพอใจต่อกระบวนการนิเทศต่ำสุดในด้านด้านการวางแผนการนิเทศ ครูกลุ่มนี้ถือว่ามีความประสบการณ์ในการปฏิบัติงานค่อนข้างมาก มีทักษะกระบวนการในการดำเนินงานต่าง ๆ ให้สำเร็จและบรรลุวัตถุประสงค์ ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีวิธีการสร้างความพึงพอใจให้ครูกลุ่มนี้แสดงศักยภาพทางด้านการนิเทศภายในโรงเรียนออกมาอย่างเต็มที่ เพื่อการแก้ปัญหาด้านการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

6.1.2 ควรให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางในการนิเทศภายในอย่างชัดเจน ควรมีการประชุมพบทวนการปฏิบัติงานเพื่อแก้ไขปัญหาหรือปรับปรุงวิธีการส่งเสริมสนับสนุนให้ครูได้รับและปฏิบัติตามนิเทศตามแผนงาน โครงการ เปิดโอกาสให้ทุกคนได้มีส่วนร่วมในการกำหนดหลักเกณฑ์การประเมินผลการนิเทศ และเสริมแรงจูงใจในขณะดำเนินการนิเทศภายใน มีการให้รางวัลแก่ผู้รับการนิเทศที่ปฏิบัติหน้าที่อย่างดี

6.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

6.2.1 ควรมีการศึกษาการมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางในการนิเทศ ต่อกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน

6.2.2 ควรมีการศึกษาปัจจัยต่าง ๆ ที่จะส่งผลให้การปฏิบัติงานนิเทศภายในโรงเรียนประสบความสำเร็จ

7. รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กัลยา เวียงนนท์. (2556). ความพึงพอใจของครูผู้สอนต่อการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก. สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา ไม่ได้รับการตีพิมพ์).
มหาวิทยาลัยมหาสารคามราชวิทยาลัย, ขอนแก่น.
- ชนาภัทร กลองจันทร์. (2556). ความพึงพอใจของครูผู้สอนต่อการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 (สารนิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา ไม่ได้รับการตีพิมพ์) มหาวิทยาลัย
ปทุมธานี, ปทุมธานี.
- นิศาชล วุฒิสาร. (2556). การพัฒนาระบบนิเทศภายในโรงเรียนคลองขามวิทยาการ อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน. *วารสารบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*, 10(50), 123-132.
- ประทุม เนตรสุขแสง. (2551). ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการนิเทศภายในโรงเรียนของโรงเรียนสันต์เสริมวิทย์
จังหวัดสมุทรปราการ (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา ไม่ได้รับการตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี,
กรุงเทพฯ.
- ปริศนา หงษ์ทอง. (2557). ความพึงพอใจของบุคลากรทางการศึกษาต่อการนิเทศภายในโรงเรียนท่าวังผาพิทยาคม อำเภอ
ท่าวังผา จังหวัดน่าน (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา ไม่ได้รับการตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยปทุมธานี, ปทุมธานี.
- ไพศาล หวังพานิช. (2556). สถิติเพื่อการวิจัย. เอกสารไม่ได้ตีพิมพ์, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล,
นครราชสีมา, ประเทศไทย.
- สุภารัตน์ พลอาจ. (2560). ความพึงพอใจของครูต่อการนิเทศภายในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนที่ 32 สำนักงานเขต
ประเวศ กรุงเทพมหานคร. *วารสารออนไลน์บัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง*, 1-11.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, กระทรวงศึกษาธิการ. (2550ก.). คู่มือดำเนินการพัฒนาหลักสูตรการพัฒนา
ผู้นำการเปลี่ยนแปลงเพื่อรองรับการกระจายอำนาจสำหรับครูและศึกษานิเทศก์. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์
คณะรัฐมนตรี.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, กระทรวงศึกษาธิการ. (2550ข.). *แนวทางการทำมาตรฐานการศึกษา
ขั้นพื้นฐานสู่การปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- อัลลิส ธรรมวิจิตร. (2562). ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา. สืบค้นจาก <http://panchalee.wordpress.com/2009/03/03supervision>
- อัสมาวดี ดอเลาะ. (2554). กระบวนการนิเทศงานวิชาการของผู้บริหารตามทัศนะของหัวหน้าฝ่ายบริหารงานวิชาการ
ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา ไม่ได้รับการตีพิมพ์).
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, สงขลา.

ภาษาอังกฤษ

- Good, C. V. (1969). *Dictionary of Education*. New York: McGraw Hill.